

Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n ja Kulttuuria kaikille - palvelun vuosikertomus 2015

Kulttuuria kaikille
Kultur för alla
Culture for All

Sisällys

1. Toiminnanjohtajan katsaus	4
2. Hallinto ja talous	6
2.1 Yhdistyksen hallitus	6
2.2 Henkilökunta	7
2.3 Talous	7
3. Järjestetyt tilaisuudet	8
3.1 Seminaarit	8
3.2 Keskustelutilaisuudet ja muut tapahtumat	9
4. Asiantuntijatoiminta	11
4.1 Konsultointi	11
4.2 Työryhmät ja yhteistyöverkostot	11
4.3 Saavutettavuuskartoitukset sekä -suunnitelmat	12
4.4 Kouluttaminen, esitelmät ja puheenvuorot	13
5. Hankkeet	14
5.1 Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohanke	14
5.2 Muut hankkeet	15
6. Julkaisut ja artikkelit	16
6.1 Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja	17
6.2 Kulttuuria kaikille -palvelun muut julkaisut	17
6.3 Artikkelit muiden julkaisuissa	18
7. Viestintä	18
7.1 Kulttuuria kaikille -verkkosivusto	18
7.2 Sähköpostilista	19
7.3 Sosiaalinen media	19
7.4 Verkkosivujen kävijätilastot	19
7.5 Medianäkyvyys	20
8. Kansainvälinen yhteistyö	21
8.1 Vierailut ulkomaille	21
8.2. Kansainväliset vierailut Kulttuuria kaikille -palvelussa ja kansainvälinen konsultointi	23
Liite 1: Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisut ja artikkelit	24
A. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja	24
B. Kulttuuria kaikille -palvelun muut julkaisut	24
C. Artikkelit muiden julkaisuissa	24
Liite 2: Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunnan pitämät koulutukset, esitelmät ja puheenvuorot	26
Liite 3 a Missä mennään Kaikukortti? -tilaisuus	32
Liite 3 b Kultur för alla barn	33
Liite 3 c Ei mitään rajaa! – kulttuurin ja liikunnan esteettömyys ja saavutettavuus	34
Liite 3 d Conference on Culture and Accessibility	35

Liite 3 e Vem handlar det om? Ett seminarium om minoriteter och mångfald i teaterns konstnärliga och strategiska processer	37
--	----

Kannen kuva: Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n henkilökunta ja hallituksen edustajia.

Kuva: Jenny Lucander-Holm

1. Toiminnanjohtajan katsaus

Vaikea pakolaistilanne, kasvava talouskriisi, toistuvat tuhoisat ja traumatisoivat terroristiskut mm. Lähi-idässä, Aasiassa ja Euroopassa sekä oikeistopopulismin nousu ja yhä kasvava rasismi varjostivat vuotta 2015.

Yllä mainitut ilmiöt jättivät syviä jälkiä myös Suomeen, jossa erityisesti rasismin lisääntyminen, pakolaiskriisi sekä mm. koulutus- ja kulttuuri- ja sosiaalialaa koskevat leikkaukset puhuttivat ja huolestuttivat taide- ja kulttuurikenttää kesällä ja syksyllä 2015. Ilahduttavaa oli kuitenkin nähdä kuinka monet kulttuuri/taidetoimijat ja yksittäiset taiteilijat – heikosta taloudellisesta tilanteesta huolimatta – etsivät keinoja avata omaa toimintaansa turvapaikanhakijoille tarjoamalla heille vapaa-ajan harrastuksia tai tukea oman taiteellisen ammatin harjoittamiseen. Yksi esimerkki näistä toimijoista on Forssan teatteri, joka loppuvuodesta esitti päänäyttämöllään Irakista turvapaikanhakijana saapuneen näyttelijä ja ohjaaja Bakr Hassanin monologiteoksen ”Made in Baghdad”. Moni taide- ja kulttuuritoimija on myös aktiivisesti osallistunut rasismin vastaiseen työhön ja taiteen keinoin puhunut yhdenvertaisuuden ja toisen kunnioittamisen puolesta.

Turvapaikanhakijoiden kasvava määrä tuo uusia haasteita, mutta myös mahdollisuuksia taide- ja kulttuuritoimijoille. Turvapaikanhakijoiden keskuudessa on sekä uusia potentiaalisia yleisöjä, että ennen kaikkea taideammattilaisia, joiden taide voisi rikastuttaa ja kehittää meidän taide- ja kulttuurikenttäämme taiteellisesti ja sisällöllisesti. Nyt on aika rakentaa toimintaa, joka toisaalta pystyy vastaamaan uusiin ja nopeasti muuttuviin tilanteisiin, toisaalta huomioi Suomen yhä kasvavaa kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja joka on pitkäjänteistä ja pysyvää.

Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n ylläpitämän Kulttuuria kaikille -palvelun tehtävänä on tukea taide- ja kulttuuritoimijoita tässä tehtävässä. Palvelu on syksyllä 2015 seurannut tilannetta aktiivisesti ja on mm. valmistellut kolmivaiheisen koulutuspaketin, jota tarjotaan museoalan ammattilaisille keväällä 2016. Hankkeen Kirjallisuus ilman rajoja kautta palvelu on pyrkinyt vaikuttamaan myös Suomeen pakolaisina tulleiden kirjailijoiden asemaan. Työ jatkuu laajamittaisesti vuonna 2016.

Nykyinen taloudellinen kriisi ja valtion rajut leikkaukset sosiaali- ja terveysalalla uhkaavat heikentää vaikeassa taloudellisessa tilanteessa elävien ihmisten toiminta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tässä taloudellisessa tilanteessa on yhä tärkeämpää varmistaa, etteivät yhdenvertaisuus ja saavutettavuus huonone taide- ja kulttuurikentällä leikkausten seurauksena.

Taloudellinen ja sosiaalinen saavutettavuus olivat yksiä tärkeimmistä painopisteistä Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnassa vuonna 2015. Vuoden aikana Espoossa kokeiltiin Kaikukortti-mallia osana Kulttuuripassin pilotointihanketta. Kaikukortti jaettiin 1.4.–31.12. yli 900 vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevalle ihmiselle, ja kortilla

pääsi maksutta kahdeksan espoolaisen taide- ja kulttuuritoimijan tilaisuuksiin ja näyttelyihin.

Kokeilu oli hyvin onnistunut – kahdeksan kuukauden aikana kulttuurikohteisiin tehtiin yli 300 käyntiä Kaikukortilla ja palaute oli hyvin myönteistä. Kulttuuria kaikille -palvelu jatkoi Kaikukortti-mallin kehittämistä vuoden 2015 aikana Kulttuuripassin jatkohankkeessa tavoitteenaan ottaa malli käyttöön harvemmin asutulla alueella Suomessa. Vuoden 2016 aikana Kaikukorttia kokeillaan Kainuun maakunnan kaikissa kahdeksassa kunnassa, ja kortti toimii yli kuntarajojen. Vuonna 2016 palvelu myös tukee Espoon kaupunkia pysyvän Kaikukortti-toiminnan koordinoimisessa Espoossa.

Vuosi 2015 oli Kulttuuria kaikille -palvelulle monella tavalla hankkeiden vuosi. Yllämainittujen hankkeiden lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu käynnisti Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä -hankkeen yhteistyössä Seta ry:n kanssa. Toinen tärkeä hanke on ollut Kulttuurin yhdenvertaisuus foorumi, jota on valmisteltu vuoden alusta lähtien ja joka järjestetään 2.-4.11.2016 alaotsikolla Saavutettavuus 3.0.

Kirjastoala oli kulttuuripuolella tärkeä painopiste Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnassa vuonna 2015. Yhteistyössä muun muassa Kuntaliiton, Espoon ja Helsingin kaupunginkirjastojen, Celia-kirjaston, Selkokeskuksen ja Suomen kirjastoseuran kanssa Kulttuuria kaikille -palvelu on kirjoittanut saavutettavuussuositusta yleisille kirjastoille. Suositus julkaistaan keväällä 2016. Palvelu toteutti tämän lisäksi yhteistyössä Hesetan kanssa sateenkaarikoulutuspaketin Espoon kaupunginkirjaston henkilökunnalle ja järjesti yhteistyössä eri kirjastotoimijoiden kanssa kolme julkista keskustelua, joissa kirjastojen roolia moninaisuuden ja erityisesti hlbt-kysymysten edistäjänä keskusteltiin. Palvelu julkaisi myös artikkeleita ja blogitekstejä aiheesta.

Runeberginpäivänä 5.2.2016

Rita Paqvalén

2. Hallinto ja talous

2.1 Yhdistyksen hallitus

Kulttuuria kaikille -palvelu toimii Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n alaisuudessa. Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n tarkoituksena on edistää ja tukea taiteen, kulttuurin ja taide- ja kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja moninaisuutta siten, että erilaiset yleisöt, tekijät, kokemukset ja vähemmistökulttuurit tulevat huomioiduiksi.

Vuonna 2015 Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n puheenjohtajana toimi professori Tiina Rosenberg ja varapuheenjohtajana Kimmo Levä (Suomen museoliitto ry). Muut hallituksen jäsenet olivat Emma Helle (Suomen Taiteilijaseura), Rauha Maarno (Suomen kirjastoseura ry), Minna Prunnila (Kansalaisopistojen liitto KoL), Tommi Saarikivi (Suomen Teatterit ry), Aila Sauramo (Suomen Sinfoniaorkesterit ry) ja Ilmi Villacís (Lukukeskus ry).

Nykyinen hallitus valittiin vuosikokouksessa 13.5.2015. Vanha ja uusi hallitus kokoustivat vuoden 2015 aikana kuusi kertaa. Kokouksista yksi oli sähköpostikokous ja yksi järjestäytymiskokous.

Hallituksen jäsenet Minna Prunnila, Tommi Saarikivi, Kimmo Levä, Ilmi Villacís, Tiina Rosenberg ja Aila Sauramo. Kuva: Jenny Lucander-Holm

2.2 Henkilökunta

Vuonna 2015 Kulttuuria kaikille -palvelussa työskenteli toiminnanjohtajan lisäksi kolme henkilöä asiantuntijan, kaksi suunnittelijan, yksi hankekoordinaattorin sekä yksi siivoajan/toimistoavustajan tehtävissä.

- Toiminnanjohtaja Rita Paqvalén
- Erityisasiantuntija Sari Salovaara (lyhennetty työaika)
- Moninaisuusasiantuntija Ahmed Al-Nawas (opintovapaalla 22.3.–31.6.2015, lyhennetty työaika)
- Saavutettavuusasiantuntija ja hankejohtaja Aura Linnapuomi
- Suunnittelija Outi Salonlahti
- Suunnittelija Outi Korhonen (23.3.–30.6.2015)
- Hankekoordinaattori Mira Haataja (23.3.2015 alkaen, osa-aikainen)
- Siivoaja/toimistoavustaja Iikka Palhamo (1.12.2015 alkaen, osa-aikainen)

Palvelu ostaa tieto- ja taloushallintopalvelut sekä siivouspalvelut ulkopuolisilta toimijoilta. Tilintarkastuksesta vastasi Tiliextra Oy (Susanna Ahola, HTM). Kirjanpitolpalvelut on ostettu tilitoimisto AAM – Tilitoimisto OY:ltä (Aira Mertjoki). Tietohallintopalveluista vastasi JI-Systems Oy (Jouni Idman) ja siivouksesta Siivousfirma Nadif 31.12.2015 asti.

Kulttuuria kaikille -palvelun toimitilat sijaitsevat Kaapelitehtaalla Helsingissä.

2.3 Talous

Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuodesta 2003 alkaen ollut Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnan pääasiallinen rahoittaja. Vuonna 2015 ministeriön yleisavustus Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n varsinaiseen toimintaan oli 227 000 euroa. Yleisavustuksen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta yhdistyksen seuraaville monivuotisille hankkeille vuonna 2014: *Kulttuuripassin pilotointihankkeeseen* (vuosille 2014–2015 40 000 euroa, joista 30 528,74 käytettiin 2015) ja *Kulttuuripassin jatkohankkeeseen* (vuosille 2014–2017 100 000 euroa, joista 22 495,25 käytettiin 2015).

Opetus- ja kulttuuriministeriön tuen lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu on rahoittanut toimintaansa muilla hankeavustuksilla, maksullisilla asiantuntijapalveluilla sekä palkkioilla. Vuonna 2015 palvelulle maksettiin avustuksia yhteensä 3700 euroa keväällä 2016 järjestettävää *Kirjallisuus ilman rajoja* -seminaaria varten (Svenska kulturfonden 2000 euroa, Suomalais-tanskalainen kulttuurirahasto 700 euroa ja Suomalais-norjalainen kulttuurirahasto 1000 euroa). Palvelulle myönnettiin lisäksi samaan

tarkoitukseen avustuksia Suomalais-ruotsalaiselta kulttuurirahastolta 800 euroa ja Letterstedtska stiftelsen 1000 euroa, joiden maksuaika on vasta kevään 2016 puolella.

Vuonna 2015 palvelulle maksettiin 6130 euroa palkkioita, matkakuluja ja työkorvauksia.

3. Järjestetyt tilaisuudet

Kulttuuria kaikille -palvelu järjesti vuoden 2015 aikana yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa viisi seminaaria, joiden aiheena oli Kaikukortti, lastenkulttuurin saavutettavuus, kulttuurin ja liikunnan saavutettavuus, Suomen ja Ruotsin kulttuurikentän saavutettavuus sekä teattereiden moninaisuus. Tämän lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu on vuoden 2015 aikana järjestänyt seitsemän keskustelutilaisuutta ja muuta tapahtumaa, joissa on keskusteltu residenssien yhdenvertaisuudesta, kirjastojen sateenkaarevuudesta, selkokielisestä kaunokirjallisuudesta, monikielisyydestä sekä suunniteltu Kulttuuripassin jatkohankkeen toteutusta Kainuussa.

Palvelu hankki uuden kannettavan induktiosilmukan tapahtumiensa saavutettavuuden parantamiseksi. Induktiosilmukkaa käytettiin vuoden aikana useissa tilaisuuksissa. Lisäksi laitteistoon kuuluvaa induktiosilmukan testilaitetta lainattiin yhteistyökumppaneille.

3.1 Seminaarit

Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankkeessa järjestettiin 27.5. *Missä mennään Kaikukortti* -tilaisuus Ateneum-salissa. Tilaisuudessa esiteltiin Kaikukorttia sekä pilotointihankkeessa mukana olevia kumppaneita ja heidän kokemuksiaan. Tilaisuudessa työskenneltiin myös ryhmissä. Mukana keskustelemassa oli 36 kulttuuri-sosiaali- ja terveysalan asiantuntijaa sekä pääkaupunkiseudulta että muualta.

Kulttuuria kaikille -palvelu järjesti 6.10. Tammisaarella (Kulturhuset Kareliassa) seminaarin *Kultur för alla barn* yhteistyössä Kulturhuset Karelian, Luckan r.f.:n & Luckan i Raseborgin kanssa. Seminaari käsitteli saavutettavuutta lastenkulttuurikentällä ja seminaari tulkattiin suomenruotsalaiselle viittomakielelle.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE ja Kulttuuria kaikille -palvelu järjestivät 29.10. Suomen vammaispoliittisen ohjelman (VAMPO) seurantaan liittyvän innofoorumin. Tilaisuus *Ei mitään rajaa! – kulttuurin ja liikunnan esteettömyys ja saavutettavuus* järjestettiin opetus- ja kulttuuriministeriön tiloissa Helsingissä. Seminaari tulkattiin suomalaiselle viittomakielelle ja siellä oli kirjoitustulkkauksia.

Funka, Arcada, Evantia ja Kulttuuria kaikille -palvelu järjestivät 12.11. seminaarin *Conference on Culture and Accessibility* Ammattikorkeakoulu Arcadassa Helsingissä. Seminaari käsitteli Suomen ja Ruotsin kulttuurikentän saavutettavuutta. Seminaarissa oli tulkkauksia suomalaiselle viittomakielelle.

Andreas Cederbom, Sari Salovaara, Susanna Laurin ja Outi Salonlahti Conference on Culture and Accessibility -seminaarin paneelikeskustelussa. Kuva: Mira Haataja

Palvelu jatkoi yhteistyötä ruotsinkielisten teattereiden saavutettavuusverkoston kanssa ja järjesti verkoston ja Ruotsin suurlähetystön kanssa 14.12. ruotsinkielisen *Vem handlar det om? Ett seminarium om minoriteter och mångfald i teaterns konstnärliga och strategiska processer* -seminaarin Svenska Teaternissa. Verkostoon kuuluvat DuvTeatern, Kulttuuria kaikille -palvelu, SAMS, Klockriketeatern, LUST, Arcada, Teater Viirus, DUV Vingen ja Svenska Teaternin yleisötyö. Seminaari oli osa Notera!-hanketta. Tilaisuus oli suunnattu teattereiden johtajille, taiteelliselle henkilökunnalle ja muille kiinnostuneille.

Seminaariohjelmat ovat liitteinä 3 a-e.

3.2 Keskustelutilaisuudet ja muut tapahtumat

Kulttuuria kaikille -palvelu järjesti Kulttuuriyhdistys Suomen EUCREA ry:n kanssa Cross Over -festivaalilla 4.6.2015 Kaapelitehtaalla keskustelutilaisuuden, jonka aiheena oli

Taiteilijaresidenssejä mutta kenelle? Residenssitoiminnan yhdenvertaisuuden kysymyksiä oli kutsuttu avaamaan sekä residenssitoimijoita että taiteilijoita.

Kirjastomaailma oli yksi Kulttuurikaikille -palvelun painopisteistä vuodelle 2015 ja palvelu järjesti kaksi paneelikeskustelua yhteistyössä kirjastotoimijoiden kanssa. Keskusteluissa lähestyttiin mm. kirjastojen palveluita ja kokoelmia sateenkaarivähemmistöjen näkökulmista. Ensimmäinen keskustelu *Sateenkaarevaa Espoota rakentamassa kulttuurin keinoin* oli osana Helsinki Pride -festivaalia ja se järjestettiin yhteistyössä Sellon kirjaston kanssa 23.6.2015. Paneelikeskustelun aiheena oli kuinka avoin Espoon taide- ja kulttuurikenttä on LHBTI-näkökulmasta sekä keiden näkemykset ja normit ohjaavat taiteellisten sisältöjen, kirjallisten aineistojen sekä tapahtumien valintoja. Toinen keskustelu *Det queera biblioteket* oli osana Regnbågshelgen-festivaalin ohjelmaa ja se järjestettiin yhteistyössä Finlands svenska biblioteksföreningin, Regnbågsankanin sekä Helsingin Arbiksen kanssa 14.10.2015. Paneelikeskustelun aihe oli miten kirjastot voivat paremmin huomioida seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia asiakkaita.

Kulttuurikaikille -palvelu osallistui myös Helsingin kirjastomessuille ja järjesti yhteistyössä LECTI Book Studion kanssa keskustelun *Lättläst på det litterära fältet* 23.10.2015. Keskustelu käsitteli ruotsinkielistä selkokielistä kaunokirjallisuutta, sen toimintamahdollisuuksia ja tulevaisuutta Suomessa.

Kulttuuripassin jatkohankkeessa järjestettiin syksyllä kaksi suurta suunnittelutyöpajaa (Kajaani 29.9. ja Kuhmo 3.11.), joissa suunniteltiin yhdessä kainuulaisten sosiaali-terveys ja kulttuurialan ammattilaisten ja asiantuntijoiden kanssa jatkohankkeessa kokeiltavaa Kaikukortti-toimintamallia.

Näiden tilaisuuksien lisäksi Kulttuurikaikille -palvelu osallistui valtakunnallisen *Satakielikuukausi*-festivaalin suunnitteluun ja järjestämiseen. Kulttuurikaikille -palvelu ylläpiti ja hallinnoi festivaalin monikielisyyttä käsittelevää monikielistä ja poikkitaiteellista blogia. Satakielikuukausi (21.2.–21.3.) on verkostomainen festivaali, joka juhlii kielellistä rikkautta ja tuo esiin monikielisyyden tuottamia asioita ja ilmiöitä. Satakielikuukausi muistuttaa jokaiselle kuuluvasta oikeudesta äidinkieleen. Kuukauden keskustelut avaavat näkymiä monikielisyyden tukemiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa unohtamatta Suomen historiallista monikielisyyttä, saamelais- ja romanikieliä sekä viittomakieliä. <https://satakielikuukausi.wordpress.com/blog/>

Kulttuurikaikille -palvelun tapahtumavuosi päättyi kaikille yhteistyötahoille avoimiin pikkujoulujuhliin 15.12.2015.

4. Asiantuntijatoiminta

Kulttuuria kaikille -palvelu on kulttuuritoimijoiden käytettävissä taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Palvelu osallistuu kehittämistyöhön erilaisissa hankkeissa ja tukee kulttuurihallintoa alansa kysymyksissä.

Palvelu jakaa tietoa hyvistä käytännöistä, tietomateriaaleista, kontakteista, yhteistyötahoista ja kouluttajista. Lisäksi palvelu neuvoa kartoitusten ja suunnitelmien tekemisessä, rahoitusmahdollisuuksissa ja opinnäytetöihin liittyvistä kysymyksissä. Kysymyksiä palvelulle tulee kulttuuripalvelujen tuottajilta, oppilaitoksilta, eri alojen opiskelijoilta, kansalaisjärjestöistä ja kuntien sekä valtion hallinnolta, myös yrityksistä sekä toimittajilta. Osa kysymyksistä tulee kansainvälisiltä toimijoilta.

4.1 Konsultointi

Toiminnan laajantuessa myös yhteistyö- ja konsultointipyynnöt ovat lisääntyneet. Konsultaatiopyynnöt ovat muun muassa koskeneet verkkosivujen ja viestinnän saavutettavuutta, erilaisten yleisöjen tavoittamisesta, apurahojen hakemisesta, aineellisen ja aineettoman kulttuuriperintöön liittyviä kysymyksiä sekä saavutettavuuteen yleensä liittyviä kysymyksiä.

Vuonna 2015 Kulttuuria kaikille -palvelu konsultoi saavutettavuus- ja moninaisuuskysymyksissä mm. museoita (esim. Kansallismuseo, Hotelli- ja ravintolamuseo, Helinä Rautavaaran museo & Teatterimuseo), tanssi- ja teatteritoimijoita (esim. Zodiak, Viirus teatern ja Kekäläinen & Co), kulttuurikeskuksia (esim. Kulttuurikeskus Caisa, Luckan ja Pietarsaaren kulttuuritoimi), kirjastoja (esim. Helsingfors Arbis), sosiaalialan järjestöjä (esim. Soste ry) sekä muita toimijoita (esim. Pirkanmaan taiteen ja hyvinvoinnin läänintaiteilija, ajatushautomo Magma, Suomi 100 -toimisto ja Vates-säätiö).

Näiden lisäksi palvelu konsultoi mm. Museoviraston koordinoimaa Aineeton kulttuuriperintö -hanketta, Uudenmaan liittoa liiton kulttuuristrategiaa varten sekä Maaseudun Sivistysliittoa ympäristöluotsikysymyksissä.

4.2 Työryhmät ja yhteistyöverkostot

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta tekee aktiivisesti yhteistyötä erilaisten sidosryhmien kanssa ja on jäsenenä monissa työryhmissä, verkostoissa ja neuvostoissa. Lisäksi palvelun henkilökunta on osallistunut yhteen palkintoraatiin.

Rita Paqvalén toimi varsinaisena jäsenenä ja Ahmed Al-Nawas varajäsenenä Selkokeskuksen neuvottelukunnassa. Sari Salovaara on Selkokeskuksen selkoasiantuntijoiden verkoston jäsen. Outi Salonlahti toimi Näkövammaisten

kulttuuripalvelun kuvailutulkkaustoimikunnan jäsenenä ja varajäsenenä oli Sari Salovaara. Aura Linnapuomi toimi Näkövammaisten kulttuuripalvelun kulttuurin kuluttaja-toimikunnan asiantuntijajäsenenä. Outi Salonlahti oli jäsenenä ja Sari Salovaara varajäsenenä ESKEn Esteettömyyden yhteistyöfoorumissa. Outi Salonlahti oli jäsenenä Kirjasto viestii saavutettavasti -hankkeen ohjausryhmässä. Aura Linnapuomi toimi jäsenenä Helsingin kulttuurikeskuksen ja Helsingin sosiaali- ja terveysviraston Kulttuurikaveri-hankkeen ohjausryhmässä. Ahmed Al-Nawas oli jäsenenä Pakolaisavun monikulttuurisuustyö ja naapuristokonfliktien sovittelu -hankkeen ohjausryhmässä.

Rita Paqvalén ja Outi Salonlahti osallistuivat ruotsinkieliseen saavutettavan teatterin verkoston (Nätverket för tillgänglighet på teatern) toimintaan. Aura Linnapuomi osallistui kulttuurikaveritoiminnan koordinaattoreiden valtakunnallisiin ja ydinryhmän tapaamisiin. Mira Haataja oli jäsenenä valtakunnallisessa Terveyttä Kulttuurista -verkostossa sekä mielenterveys- ja päihdetyön osaamisen kehittämisen MiePäOsaa-verkostossa. MiePäOsaa-verkosto on A-klinikkasäätiön Verkottaja-hankkeen ja Mielenterveyden keskusliiton organisoima eri sektorirajat ylittävä yhteistyöverkosto. Aura Linnapuomi oli varsinaisena jäsenenä ja Outi Salonlahti varajäsenenä SATA – Saavutettava lastenkulttuuri ja taiteen perusopetus -hankkeen esiselvitysvaiheen asiantuntijaryhmässä. Kulttuuria kaikille -palvelu jatkoi myös vuonna 2014 alkanutta yhteistyötä HeSetan ja Espoon kaupunginkirjaston kanssa HLBTI-kysymysten edistämiseksi kirjastokentällä.

Sari Salovaara osallistui Kulttuuria kaikille -palvelun edustajana raatiin, joka valitsi vuoden 2015 Vimma-palkinnon saajan. Vimma-palkinto on 5000 euron suuruinen Kynnys ry:n ja Vammaisten Koulutuksen ja Työllisyyden Tuki ry:n palkinto yksilölle tai ryhmälle, taiteelliselle toiminnalle tai taidetapahtumalle, jossa vammaisuus ja toimintarajoitteisuus on tuotu yhteiskunnalliseen tietoisuuteen ja keskusteluun tavalla, joka on herättänyt laadullaan positiivista huomiota.

Kulttuuria kaikille -palvelu ylläpitää moninaisuustyöryhmää toimintansa tueksi. Työryhmään kuuluu edustajia mm. Lukukeskuksesta, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Taiteen edistämiskeskuksesta, Cuporesta, Helsingin kulttuurikeskuksesta (Stoa ja Caisa) ja Helinä Rautavaaran museosta.

4.3 Saavutettavuuskartoitukset sekä -suunnitelmat

Kulttuuria kaikille -palvelulta tilatuissa saavutettavuuskartoituksissa tarkastellaan kulttuurikohteen toimivuutta kaikkien kävijöiden/asiakkaiden (mahdollisesti myös henkilökunnan) kannalta. Erityisesti tarkistetaan toimintarajoitteisten ihmisten osallistumismahdollisuuksia, mutta myös moninaisuuden huomioiminen kulttuuripalvelujen yhdenvertaisuuden edistämässä on osa kartoitusta. Kartoituksen tilaajalle luovutettavassa raportissa tehdään kehittämissuhteita koskien strategista suunnittelua, viestintää, palveluja ja rakennettua ympäristöä.

Kulttuuria kaikille -palvelulta voi tilata myös saavutettavuussuunnitelmia. Suunnitelma kattaa organisaation toiminnan osa-alueet laajasti saavutettavuuden näkökulmasta. Mukana on johtaminen, henkilöstö, viestintä, palvelut ja rakennettu ympäristö. Saavutettavuussuunnitelmat tehdään yhteistyössä tilaajan henkilökunnan kanssa ja niihin kirjataan tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset vastuuhenkilöineen ja aikatauluineen. Myös moninaisuuden huomioiminen yhdenvertaisuuden edistämisessä on osa suunnitelmaa.

Vuonna 2015 kartoitettiin yhteistyössä Avaavan kanssa Vaasan kaupungin museoiden palvelut ja viestintä. Kulttuuria kaikille -palvelu ja Avaava suunnittelivat kartoituksen ja tekivät henkilöstön haastattelut yhdessä. Avaava vastasi raportin kirjoittamisesta.

Kulttuuria kaikille -palvelu teki viestinnän saavutettavuuskartoituksen Kaustinen Folk Music Festivalille.

Saavutettavuuskartoitusten lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu teki Avaavan avustamana Helsingin kaupunginmuseon uudistamishankkeeseen liittyvän saavutettavuussuunnitelman yhdessä museohenkilökunnan kanssa.

4.4 Kouluttaminen, esitelmät ja puheenvuorot

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta on osallistunut luennoitsijoina, paneelikeskustelijoina tai työpajan ohjaajina yli 60 muiden toimijoiden järjestämään sekä palvelun itse tai yhteistyössä muiden kanssa järjestämään tilaisuuteen tai koulutukseen.

Palvelun henkilökunta on kouluttanut, luennoinut, ohjannut työpajoja ja moderoinut paneelikeskusteluita mm. kulttuuripalveluiden yhdenvertaisuudesta, saavutettavuudesta museotyössä ja festivaaleilla, normikriittisyydestä, hlbtq-kysymyksistä kirjastokentällä, moninaisuudesta yleisötyössä, saavutettavasta lastenkulttuurista, yhdenvertaisuuskysymyksistä kulttuurisäätiöiden toiminnassa, selkokielisyydestä ja yhdenvertaisuuskysymyksistä kirjallisuuskentällä sekä vammaiskulttuurista ja kulttuuripolitiikasta.

Lista henkilökunnan pitämistä koulutuksista, esitelmistä ja puheenvuoroista löytyy liitteestä 2.

5. Hankkeet

5.1 Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohanke

Kulttuurikaikille -palvelu koordinoi vuoden aikana kulttuuripassin pilotointihanketta ja kulttuuripassin jatkohanketta. Hankkeita rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö ja Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry. Hankkeiden tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden mahdollisuuksia nauttia taiteesta ja kulttuurista Suomessa. Tavoitteena on käynnistää asteittain koko Suomeen pysyvä toimintatapa, jonka avulla taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevat henkilöt voivat hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuripalveluihin. Lisäksi hankkeissa suunnitellaan ja kokeillaan muita keinoja tukea hankkeiden kohderyhmän kulttuuripalvelujen käyttöä ja sosiaali-, terveys- ja kulttuurialan toimijoiden yhteistyötä.

Missä mennään Kaikukortti -keskustelutilaisuuden paneelikeskustelu. Kuva: Rita Paqvalén

Syyskuussa 2014 käynnistyneessä Kulttuuripassin pilotointihankkeessa pilotoitiin Kaikukortti-alennuskorttia 1.4.–31.12. Espoossa. Mukana oli pilotointivuotena kahdeksan kulttuurikohdetta sekä 15 sosiaalialan toimijaa. Hanke päättyi vuoden lopussa. Kaikukortin pilotointivuosi Espoossa oli monin tavoin hyvin onnistunut ja sai runsaasti positiivista palautetta sekä kortinhaltijoilta että pilotoinnissa mukana olleilta sosiaali- terveys- ja kulttuurialan toimijoilta. Kaikukortteja jaettiin Espoossa runsaasti, yli 890. Kortinhaltijoista noin 20 % oli muun kuin suomen- tai ruotsinkielisiä, näistä suurimpana ryhmänä venäjänkieliset (noin 5 %). Noin 44 % kortinhaltijoista kertoi

olevansa työttömiä/lomautettuja. Kortinhaltijoista oli miehiä 37 %. Kortteja myös käytettiin, yhteensä käyttökertoja tulee tilastoitua pilotointivuodesta yli 300. Lopulliset tilastot valmistuvat keväällä 2016 ja julkaistaan hankkeen loppuraportissa. Keväällä 2016 valmistuu myös raportti kyselystä, joka toteutettiin syksyllä 2015 Kaikukortti-kokeilusta ja sen alustavista vaikutuksista ja merkityksistä Kaikukortin haltijoille sekä Kaikukortti-verkostossa mukana oleville pilottikohteille.

Syksyllä valmisteltiin Kaikukortti-toiminnan koordinoinnin siirtoa Espoon kaupungille. Espoon kaupungin aikuissosiaalityö ja kulttuurin tuloksikkö ottivat yhdessä vastaan tehtävän vastata vuoden 2016 alusta lähtien Kaikukortti-toiminnan koordinoimisesta Espoossa. Mukaan Kaikukortti-verkostoon valittiin ja neuvoteltiin neljä uutta sosiaali- ja terveysalan kohdetta. Kulttuuripuolelle valittiin ja neuvoteltiin mukaan 16 uutta kohdetta.

1.12.2014 käynnistyneessä Kulttuuripassin jatkohankkeessa suunniteltiin yhdessä kainuulaisten sosiaali- terveys ja kulttuuritoimijoiden kanssa Kainuussa vuoden 2016 aikana toteutettavaa maakunnallista Kaikukortti-kokeilua, jossa on mukana Kainuun kaikki kahdeksan kuntaa. Vuoden aikana kontaktoitiin potentiaaliset kokeilukohteet ja toteutettiin kaksi suurta suunnittelutyöpajaa. Kainuun alueen Kaikukortti-kokeilu toteutetaan lähes 40 kainuulaisen sosiaali- ja terveysalan toimijan ja yli 15 kainuulaisen kulttuurialan toimijan kanssa. Kainuun alueen Kaikukortti-kokeilussa otetaan huomioon Kainuun alueen erityispiirteitä ja tarpeita, kuten alueen pitkiä välimatkoja, julkisen liikenteen niukempaa määrää ja kustannuksia sekä kulttuurin lähitarjonnan pienempää määrää.

5.2 Muut hankkeet

Kulttuuria kaikille -palvelu on vuodesta 2013 alkaen yhteistyössä Sivuväli -hankkeen, Lukukeskuksen ja Kulttuurikeskus Caisan kanssa edistänyt muunkielisten kirjailijoiden asemaa *Kirjallisuus ilman rajoja* -yhteistyöhankkeen kautta. Hankkeen aikana on järjestetty erilaisia keskustelutilaisuuksia, julkaistu artikkeleita sekä pyritty vaikuttamaan eri tavoin suomalaisen kirjallisuuskentän ns. portinvartijoihin. Keväällä hanke päätti etsiä pohjoismaisia malleja muunkielisten kirjailijoiden aseman edistämiseksi ja Outi Korhonen palkattiin kartoittamaan muunkielisten kirjailijoiden asemaa Pohjoismaissa. Kartoitus julkaistaan maaliskuussa 2016 ja sen pohjalta järjestetään Kirjallisuus ilman rajoja -seminaari Pohjoismaisen kulttuuripisteessä 18.3.2016.

Kirjallisuus ilman rajoja -seminaarin suunnittelukokous. Kuva: Rita Paqvalén

Kulttuuria kaikille -palvelu oli tiiviisti mukana *Yleisten kirjastojen saavutettavuussuosituksen* työstämisessä. Yleisten kirjastojen saavutettavuussuosituksen laatiminen on Kuntaliiton, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston, Espoon ja Helsingin kaupunginkirjastojen, Celia-kirjaston, Kulttuuria kaikille -palvelun, Selkokeskuksen, Viittomakielisen kirjaston, Erilaisten oppijoiden liiton sekä Suomen kirjastoseuran yhteinen projekti. Suosituksen laadintaan on osallistunut päätoteuttajatahojen ohella työryhmätyöskentelyn, kommenttien ja lausuntojen kautta yli neljäkymmentä saavutettavuus- ja kirjastoalan asiantuntijatahoa. Suosituksen tavoitteena on edistää ja parantaa saavutettavuuden ja moninaisuuden huomioimista kirjastoissa. Suositus kattaa laajasti yleisten kirjastojen eri toiminnot: niin johtaminen, asiakaspalvelut ja tilat kuin viestintä ja verkkopalvelutkin. Suositus julkaistaan keväällä 2016.

Kulttuuria kaikille -palvelu järjestää joka toinen vuosi *Kulttuurin yhdenvertaisuus -foorumin*, jonka teemat vaihtelevat. Ensimmäinen foorumi järjestetään 2.-4.11.2016 alaotsikolla Saavutettavuus 3.0 ja sen teemana ovat uudet luovat teknologiat taide- ja kulttuurikentällä sekä niiden mahdollisuudet edistää saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Foorumin seminaariosuus järjestetään Mediakeskus Lumessa, Helsingissä. Foorumin järjestelyt ja suunnittelu aloitettiin alkuvuonna 2015. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Aalto-yliopisto (Media Factory), Helsingin Seniorisäätiö, Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry, SAMS (Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf), Suomen elokuvasäätiö, Tanssin talo ry ja Tiedekeskus Heureka.

Kulttuuria kaikille -palvelu ja Seta ry toteuttaa vuosina 2015–2018 hanketta *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä*. Hanke on osa Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmakokonaisuutta laajempänä yhteistyöhankkeena. *Suomi 100 – Sateenkaaren väreissä* on viestinnällinen hanke, jonka tavoitteena on tehdä näkyväksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa osana itsenäisen Suomen historiaa, kerätä uutta tietoa vähemmistöjen arjesta ja historiasta, sekä lähestyä taidetta ja kulttuuria queer-näkökulmista. Hanketta toteutetaan yhteistyössä kansallisten taide- ja kulttuurilaitosten, kuten Kansallisgallerian ja Kansallisteatterin kanssa. Hankkeen suunnitteluvaihe alkoi syksyllä 2015 ja hankkeen varsinainen toteutus alkaa keväällä 2016. Hankkeen sivusto julkaistaan 17.5.2016.

6. Julkaisut ja artikkelit

Kulttuuria kaikille -palvelun omat julkaisut sekä henkilökunnan kirjoittamat artikkelit muiden julkaisuissa ovat tärkeä tapa tuoda valtakunnallista näkyvyyttä saavuttavuuteen ja moninaisuuteen liittyville sekä palvelun kannalta ajankohtaisille kysymyksille. Oppaiden, tarkistuslistojen ja muiden ohjemateriaalien julkaisemisella vahvistetaan myös saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvän tiedon saatavuutta valtakunnallisesti.

Vuonna 2015 palvelu on julkaissut yhden uuden julkaisun sekä yhden uudistetun painoksen omassa julkaisusarjassaan sekä neljä muuta verkkojulkaisua. Tämän lisäksi palvelun henkilökunta on kirjoittanut yhdeksän artikkelia aikakauslehtiin ja muihin julkaisuihin. Kaikki palvelun vuoden 2015 julkaisut löytyvät liitteestä 1.

Lisäksi Outi Korhonen työsti selvitystä muunkielisten kirjailijoiden tilanteesta Pohjoismaissa. Selvitys julkaistaan maaliskuussa 2016.

6.1 Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja

Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisuja -sarjassa (ISSN 2341-913X) ilmestyi vuonna 2015 yksi uusi julkaisu ja yksi uudistettu painos aiemmin julkaistusta oppaasta.

Toukokuussa julkaistiin verkkojulkaisuna Aura Linnapuomin ja Outi Salonlahden kirjoittama opas *Entä saavutettavuus? Ohje kulttuurikohteen saavutettavuudesta viestimiseen*. Ohjeessa on käytännönläheistä tietoa siitä, mitä saavutettavuustietoja kulttuuritoimijan tulisi kertoa, miten ja missä. Vuonna 2014 julkaistusta oppaasta *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen* julkaistiin alkuvuodesta uudistettu painos verkossa ja painettuna kirjana yhteistyössä Finland Festivalin ja Lasipalatsin Mediakeskus Oy:n kanssa (painosmäärä 300 kpl).

6.2 Kulttuuria kaikille -palvelun muut julkaisut

Kulttuuria kaikille -palvelu tuottaa, tilaa muilta ja julkaisee omilla verkkosivuillaan vuosittain myös materiaalia, joka ei kuulu julkaisusarjaan. Näitä aineistoja ovat esimerkiksi artikkelit ja tarkistuslistat.

Kulttuuria kaikille -palvelu julkaisi marraskuussa Kirjallisuuslistan kulttuurituotannon lehtoreille. Listassa on saavutettavuuteen, moninaisuuteen ja normikriittisyyteen liittyviä julkaisuja ja se on suunnattu kulttuurialan opettajille ja opiskelijoille. Kulttuuria kaikille -palvelu tilasi myös Heli Kautoselta artikkelin siitä, miten Finna-verkkopalvelusta on pyritty tekemään esteetön kaikille käyttäjille. Artikkelin ”Tavoitteena kaikkien yhteinen Finna” julkaistiin kesäkuussa.

Lisäksi Kulttuuria kaikille -palvelu julkaisi festivaalioppaan tarkistuslistan uudistettuna versiona suomeksi ja ruotsiksi.

6.3 Artikkelit muiden julkaisuissa

Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta osallistuu myös aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun kirjoittamalla artikkeleita ajankohtaisista kysymyksistä aikakauslehtiin sekä taide- ja kulttuurialan julkaisuihin.

Vuoden 2015 aikana Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunta on kirjoittanut 9 artikkelia, kolumnia tai kirjan lukua mm. esteettömyydestä, taloudellisesta saavutettavuudesta ja Kaikukortista, kirjastojen ja kansalaisopistojen yhdenvertaisuudesta, aineettomasta kulttuuriperinnöstä sekä historiakirjoittamisen normeista.

Artikkelit on lueteltu liitteessä 1.

7. Viestintä

Keskeinen Kulttuuria kaikille -palvelun väline tiedon välittämisessä on verkkosivusto, www.kulttuuriakaikille.fi, sekä sähköpostilista, jolle voi rekisteröityä jäseneksi sivuston kautta. Sähköpostilistan jäsenet voivat lähettää listalle tiedotteita, kysymyksiä ja kutsuja. Palvelu viestii jäsenilleen jäsentiedotteella 2-3 kuukauden välein. Lisäksi palvelu hyödyntää viestinnässään sosiaalista mediaa: Facebookia ja YouTubea.

7.1 Kulttuuria kaikille -verkkosivusto

Verkkosivustolle saatiin vuoden aikana uutta materiaalia ja sivuston tekstejä päivitettiin. Alkuvuodesta saatiin Svenska hörselförbundet r.f.:n tuottama tekstityssymboli verkkosivuston symbolipankkiin. Marraskuussa sivuston saavutettavuutta parannettiin ottamalla käyttöön kuuntelutoiminto. Verkkosivuilla olevan Mitä on saavutettavuus? -osion tekstejä päivitettiin. Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankkeen hankesivun alle luotiin Kaikukortti-osiot, jotka kertoivat Kaikukortista pähkinänkuoressa kortinhaltijoille, sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen työntekijöille ja kulttuurialan työntekijöille (www.kulttuuriakaikille.fi/kaikukortti). Lisäksi luotiin hankeosioon sivut Kirjallisuus ilman rajoja -hankkeelle sekä Kulttuurin yhdenvertaisuus -foorumille.

Kulttuuria kaikille -palvelu jatkoi blogikirjoitusten julkaisemista taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyen. Blogiin ei ostettu vuonna 2015 kirjoituksia palvelun ulkopuolisilta henkilöiltä. Yhteensä blogikirjoituksia julkaistiin 9, kahdeksan tekstiä suomeksi ja yksi ruotsiksi.

7.2 Sähköpostilista

Kulttuuria kaikille -palvelun sähköpostilistalla oli vuoden lopulla 398 jäsentä. Listalla uutisoidaan ajankohtaisista kulttuurin saavutettavuuteen liittyvistä asioista. Listalla oli vuoden aikana liikennettä yhteensä 129 viestin verran.

Kulttuuria kaikille -palvelun työntekijät lähettivät yhteensä 118 tiedotetta, kysymystä tai kommenttia listalle vuoden aikana. Suurin osa henkilökunnan lähettämistä viesteistä oli uutiskirjeitä, johon oli koottuna 2-5 tiedotetta samaan viestiin. Muut listan jäsenet lähettivät yhteensä 11 tiedotetta, kysymystä tai kommenttia listalle vuoden aikana. Suurin osa listan jäsenistä asuu Suomessa, osa on muista Pohjoismaista sekä muualta Euroopasta.

7.3 Sosiaalinen media

Vuoden 2015 lopulla Kulttuuria kaikille -palvelun Facebook-sivulla oli 1223 tykkääjää. Sivulle linkitettiin lähes joka arkipäivä useita uutisia ja muuta tietoa.

Kulttuuria kaikille -palvelun suomalaisella viittomakielellä, suomenruotsalaisella viittomakielellä ja kansainvälisillä viittomilla tuotetut videot ovat katseltavissa YouTubessa.

Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohankkeelle luotiin oma Facebook-sivu (www.facebook.com/kaikukortti) Espoon Kaikukortti-kokeilun alkamisen yhteydessä 1.4.2015. Vuoden lopulla Kaikukortti-Facebook -sivulla oli 285 tykkääjää. Sivulla julkaistiin huhtikuusta alkaen noin 60 kertaa.

7.4 Verkkosivujen kävijätilastot

Vuoden 2015 aikana Kulttuuria kaikille -palvelun verkkosivuilla oli yhteensä 77895 sivun katselua, käyttäjiä 27716 ja istuntoja 35980. Sivuston käyttäjien määrä kasvoi vuodesta 2015. Käynnillä katsellaan keskimäärin 2,16 sivua ja istunto kestää keskimäärin 1 min 39 s. Istuntoja on keskimäärin 99 ja sivun katseluita 213 päivässä. Blogin kaikkia tekstejä oli vuoden aikana luettu yhteensä noin 3290 kertaa.

Sivuille on löydetty pääasiassa Google-haun ja Facebookin kautta sekä tulemalla suoraan verkkosivuille (esimerkiksi kirjoittamalla www.kulttuuriakaikille.fi osoitekenttään). Viisi katselluinta sivua olivat etusivu, Kaikukortti, Saavutettavuus, Tietoa meistä ja Ajankohtaista.

Noin 81 % sivuston käynneistä on peräisin Suomesta. Ylivoimaisesti suurin osa kävijöistä on selannut sivuja suomenkielisellä selaimella. Noin 56 % Suomesta peräisin olevista istunnoista on Helsingistä. Suuret kaupungit Helsinki, Espoo, Tampere, Turku,

Oulu, Vantaa, Jyväskylä, Tukholma, Joensuu ja Kuopio ovat niiden kymmenen kaupungin joukossa, joista verkkosivuilla on käyty eniten.

Verkkosivuilla oli kymmenisen kävijäpiikkiä, jolloin istuntoja oli yli 200 päivässä. Kävijäpiikkeihin vaikuttivat mm. Kaikukortti-kokeilun käynnistämiseen liittyvä tiedote, hankekoordinaattorin työpaikkailmoituksen julkaiseminen, *Entä saavutettavuus?* -ohjeen julkaiseminen, Sari Salovaaran blogikirjoitus ”Koskettava esitys Viimeinen kukka”, sekä ”Tavoitteena kaikkien yhteinen Finna” -artikkelin julkaiseminen.

7.5 Medianäkyvyys

Kulttuuria kaikille -palvelu seuraa varsinkin verkossa julkaistuja artikkeleita ja uutisia, joissa palvelu mainitaan, vaikkakin mediaosumien seuranta on satunnaista.

Kulttuuria kaikille -palvelun toiminnasta on kirjoitettu mm. *Kulttuuriparkissa* 19.5. (uuden puheenjohtajan valinta) sekä *Pointti*-verkkolehden kesäkuussa 2015 (yleisten kirjastojen saavutettavuussuositus). Tämän lisäksi palvelun työntekijöitä on haastateltu mm. Tampereen yliopiston Radio Moreeniin 12.2. (Sari Salovaara), *Mielenterveyslehteen* 2/2015 (Sari Salovaara), *Hufvudstadsbladetiin* 17.2. (Rita Paqvalén) ja Radio Vegaan 20.2. (Rita Paqvalén). Lisäksi Rita Paqvalén osallistui Radio Suomen Ajantasa-radio-ohjelmaan 26.6.2015. Ylen uutisten Viikko viitottuna haastatteli Sari Salovaaraa 1.11. liittyen Suomen vammaispoliittisen ohjelman (2010–2015) seurantaseminaariin *Ei mitään rajaa*.

Kulttuuripassin pilotointihankkeen vuoden ensimmäinen lehdistötiedote (1.4.) Kaikukortin jakelun aloittamisesta meni laajalti läpi mediassa. Tanssin tiedotuskeskus kirjoitti uutissivulleen artikkelin Kaikukortista Glims & Gloms -tanssiteatterin näkökulmasta. *HS-verkko* julkaisi uutisen ja Espoon seurakuntasanomat *Esse* haastatteli aikuissosiaalityön päällikkö Tapio Niemistä Kaikukorttiin liittyen. *Hämeen sanomat* ja Työttömien valtakunnallisen yhteistoimintajärjestön lehti *Tvytter* julkaisivat vuoden aikana pilotointihanketta ja Kaikukorttia koskevat artikkelit. *Sydän.fi*-verkkolehti julkaisi aiheesta kolumnin, ja Kaikukorttia mainostettiin myös espooalaisten toimijoiden Kylämajan ja Emyn lehdissä. *Lounais-Lappi*-verkkolehti ja YLE uutiset *Perämeri* kirjoittivat Kemissa valmistellusta alennuskorttikokeilusta ja viittasivat kemiläisten ottavan mallia Espoon Kaikukortti-pilotista.

Kulttuuripassin jatkohankkeen ensimmäinen lehdistötiedote (16.9) Kainuun Kaikukortti-kokeilun suunnittelutyön aloittamisesta huomioitiin laajalti mediassa. Asiasta kirjoitettiin mm. Ylen verkko-uutisissa (25.9), *Koti-Kajaanissa* (23.9), *Puolanka*-lehdessä (14.10) ja Twitterissä (16.9 ja 19.10). Hankekoordinaattori Mira Haatajaa haastateltiin aiheesta Kainuun Sanomiin (17.9), Yle Kainuu Radioon (25.9) ja Radio Kajaukseen (30.9). Tiina Jäppinen haastatteli Aura Linnapuomia ja Mira Haatajaa ”Oikealla asenteella eteenpäin – Sosiaalinen ja psyykinen saavutettavuus” -julkaisua varten (Satakunnan Ammattikorkeakoulun Esteettömyysosaaja-verkkokurssin 2016 koulutusmateriaalia).

8. Kansainvälinen yhteistyö

Kulttuuria kaikille -palvelu osallistuu kansainvälisiin verkostoihin ja yhteistyöhankkeisiin, joiden tavoitteena on taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden lisääminen. Vuorovaikutus muualla Pohjoismaissa, Euroopassa sekä Yhdysvalloissa ja Aasiassa toimivien saavutettavuusasiantuntijoiden kanssa on säännöllistä.

8.1 Vierailut ulkomaille

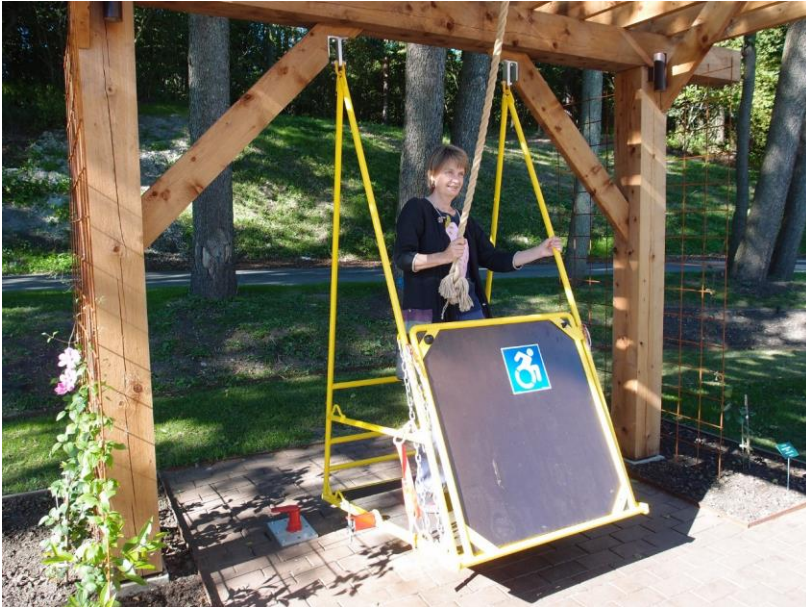
Kulttuuria kaikille -palvelu vieraili keväällä Tukholmassa (27.–29.4.2015).

Verkostoitumismatkan tavoite oli tutustua erilaisiin ruotsalaisiin toimijoihin, jotka edistävät HLBTIQ-kysymyksiä kulttuuri- ja taidekentällä tai muunkielisten kirjailijoiden asemaa. Nämä olivat mm. Kulturrådet (Bongi Mac Dermott ja Signe Westin), Uppsala litteraturcentrum (Anisur Rahman), Uppsalan yliopiston Hugo Valentin Centrum (Satu Gröndahl) sekä Hallonbergetin kirjasto (Ellinor Agdahl ja Maija Luoma). Matkaan osallistuivat Rita Paqvalén ja Outi Korhonen Kulttuuria kaikille -palvelusta sekä Roxana Crisologo Sivunvalo-hankkeesta. Vierailun pohjalta kirjoitettiin blogiteksti:

www.kulttuuriakaikille.fi/blogi.php?aid=14553&k=13196&d=2016

Euroopan komissio aloitti tänä vuonna toimintamallin nimeltä Voices of Culture, jonka tavoitteena on tuoda kulttuurin eri alojen toimijat vuoropuheluun komission kanssa viiteen eri teemaan liittyen. Kulttuuria kaikille -palvelun edustajia valittiin kahteen eri teematyöryhmään. Rita Paqvalén osallistui teemaan ”Participatory Governance of Cultural Heritage” (Firenze 2.–3.7. ja Brysseli 21.–22.9.) ja Outi Salonlahti teemaan ”Audience Development via Digital Means” (Amsterdam 18.–19.6. ja Brysseli 27.10.) liittyviin työpajoihin. Vuoropuheluun kuului ns. aivoriihi-sessio ja sen jälkeen muutaman kuukauden kuluttua ns. dialogitapaaminen, jossa aivoriihi-session tuloksista keskusteltiin komission edustajien kanssa. Voices of Culture -mallista kirjoitettiin myös blogiteksti: www.kulttuuriakaikille.fi/blogi.php?aid=15030&k=13196&d=2016

Kulttuuria kaikille -palvelu vieraili Tallinnassa (19.8.) tapaamassa virolaisia toimijoita sekä tutustumassa Kumu-taidemuseoon ja Tallinnan kasvitieteellisen puutarhan Aistien puutarha -näyttelyyn. Tapaamisessa olivat mukana Anu Laitila Suomen Viron-instituutista, Sylvi Sarapuu Kakora-yhdistyksestä ja MTÜ Puude taga on inimenestä, Ülle Lepp ja Erik Loide Eesti Nägemispuuetega Inimeste Fondista sekä Kristel Rannaaäre OMA Centrestä. Vierailun tavoitteena oli tutustua yhdenvertaisuuskentällä toimiviin virolaisen toimijoihin, tutustuttaa heitä Suomen Viro-instituuttiin ja keskustella mahdollisista yhteistyömahdollisuuksista.

Esteetön keinu Aistien puutarhassa. Kuva: Outi Salonlahti

Aistien puutarhan kohokartta. Kuva: Outi Salonlahti

8.2. Kansainväliset vierailut Kulttuuria kaikille -palvelussa ja kansainvälinen konsultointi

Kulttuuria kaikille -palvelussa kävi vuonna 2015 runsaasti kansainvälisiä vieraita mm. Japanista, Yhdysvalloista, Belgiasta, Iso-Britanniasta, Italiasta ja Ruotsista.

Tutkija-opiskelijat Shinichiro Ito, Tsukasa Muraya ja Kyoko Maruo Kyushun yliopistosta, design-laitokselta vierailivat toimistossa tutustuakseen Kulttuuria kaikille -palveluun (24.3.). Amerikkalainen tutkija Elizabeth Whitney, joka toimii Full Bright -akateemikkona Turun yliopistossa, kävi tutustumassa palvelun toimintaan (12.10.) ja haastattelemassa toiminnanjohtajaa tutkimustansa varten. Toimistolla vieraili myös Gavin Waters London College of Communicationista (27.4.). Hän kertoi työstään, jonka tarkoituksena on "widening participation". Hän mm. rekrytoi kouluun aliedustettuja ryhmiä ja kouluttaa henkilökuntaa siitä, kuinka moninaisuutta voidaan tunnistaa ja ottaa huomioon. Lisäksi CrossOver-festivaalille saapunut Costanza Soprana italialaisesta Art@Itro-yhdistyksestä vieraili Kulttuuria kaikille -palvelussa.

Euroopan komission (Luova Eurooppa/kulttuurin alaohjelma) yleisötyövastaava Monica Urian de Sousa vieraili Kulttuuria kaikille -palvelussa (26.5.). Uusien yleisöjen tavoittaminen on yksi Luova Eurooppa -ohjelman painopisteistä, joten Monica oli kiinnostunut kuulemaan palvelun toiminnasta kulttuurin saavutettavuuden ja moninaisuuden parissa. Palvelu konsultoi myös ranskalaista CRL de Basse-Normandie -keskusta ("regional center for books and reading promotion") Suomessa tapahtuvasta vankiloiden ja eri kulttuuritoimijoiden välisestä yhteistyöstä.

Kulttuuria kaikille -palvelun tekee laaja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa Ruotsissa. Kulttuuria kaikille -palvelu tuki ruotsalaista saavutettavuustoimija Funkaa Helsingissä järjestetyn saavutettavuusseminaarin järjestelyissä ja suomalaisen yhteistyötahojen löytämisessä.

Vuoden 2015 aikana palvelussa vierailivat sekä Uumajan kirjaston edustaja Christer Edeholt että "Heterogena kulturarv" -hankkeen toimijat Anna Furumark ja Mikael Eivergård (Regionmuseet Kristianstad). Palvelu järjesti molempien vierailujen yhteydessä verkostotapaamisia ruotsalaisten toimijoiden ja vastaavien suomalaisten tahojen välillä. Tapaamisten tavoitteena oli jakaa kokemuksia, hyviä käytäntöjä sekä löytää uusia yhteistyökumppaneita. Ensimmäisen tapaamisen (14.10.) aiheena oli seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen huomioiminen. Siihen osallistui Christer Edeholtin lisäksi kirjastoammattilaisia ja hlbtq-aktivisteja Kirkkonummesta, Espoosta, Helsingistä ja Turusta. Toisen tapaamisen (24.11.) tavoitteena oli keskustella siitä miten muistiorganisaatiot Suomessa ja Ruotsissa voivat edistää yhdenvertaisuutta ja ymmärrystä historian ja kulttuurin moninaisuudesta. Siihen osallistui Anna Furumark ja Mikael Eivergårdin lisäksi museoväkeä mm. Helsingin kaupunginmuseosta, Hotelli- ja ravintolamuseosta, Helinä Rautavaaran museosta sekä Checkpoint Helsinki -hankkeesta.

Liite 1: Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisut ja artikkelit

A. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisusarja

Linnapuomi, Aura ja Salonlahti, Outi 2015. *Entä saavutettavuus? Ohje kulttuurikohteen saavutettavuudesta viestimiseen*. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisu 2/2015. Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry. 1. painos.

Kaartinen, Sini ja Linnapuomi, Aura 2015. *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen*. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisu 1/2015. Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry, Finland Festivals ry ja Lasipalatsin Mediakeskus Oy. 2. uudistettu painos.

Julkaisut ovat luettavissa osoitteessa

www.kulttuuriakaikille.fi/palveluita_tarjolla_julkaisut_julkaisusarja

B. Kulttuuria kaikille -palvelun muut julkaisut

Kulttuuria kaikille -palvelu 2015. "Kirjallisuuslista kulttuurituotannon lehtoreille". Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

Kautonen, Heli 2015. "Tavoitteena kaikkien yhteinen Finna". Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

Kulttuuria kaikille -palvelu 2015. "Tapahtumien saavutettavuuden ja moninaisuuden tarkistuslista". Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

Kulttuuria kaikille -palvelu 2015. "Checklista gällande tillgängligheten och mångfalden vid evenemang Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

Julkaisut ovat luettavissa osoitteessa

www.kulttuuriakaikille.fi/palveluita_tarjolla_julkaisut_muut_aineistot

C. Artikkelit muiden julkaisuissa

Al-Nawas, Ahmed, "Kenen kulttuuriperintö?", Elävän aineeton kulttuuriperintö: Hankeen loppuraportti, (toim.) Kanerva, Anna ja Mitchell, Ritva, Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiön Cuporn verkkojulkaisu 28, 5/2015.

www.cupore.fi/documents/Elavaaineetonkulttuuriperinto_loppuraportti.pdf

Haataja, Mira, "Kaikukortilla maksutta kulttuuria pienituloisille!", Avomielin 2015 – 2016.

Linnapuomi, Aura, "Kaikukortti-kokeilu alkoi Espoossa – ajatuksia kulttuuri- ja sosiaalialan yhteistyöstä", Suomen Teatterit ry:n Blogi 23.4.

www.suomenteatterit.fi/2015/04/kaikukortti-kokeilu-alkoi-ajatuksia-yhteistyosta

Linnapuomi, Aura, "Kulttuurin Kaikukortti-kokeilu käynnistyy", Etusivu opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti 26.3.

www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2015/2603/kaikukortti.html?lang=fi

Paqvalén, Rita, "Normer och historieskrivning", Ny tid, 18.9.2015.

Paqvalén, Rita, "Om vårt immateriella kulturarv", Ny tid, 10.4.2015.

Paqvalén, Rita, "Det demokratiska biblioteket", Bibban (Finlands svenska biblioteksförenings medlemstidning), 2/2015.

Paqvalén, Rita, "Uutta Suomi-kuvaa rakentamassa", Museo, 3/2015.

Salonlahti, Outi: "Esteettömyys on tärkeä askel kohti yhdenvertaisuutta", pääkirjoitus, Avain-lehti, 2/2015

Salonlahti, Outi: "Kuka pääsee opistoon?", Kansalaisopistojen liitto KoL:n jäsenkirjeen Vieraskynä-palsta, marraskuu 2015.

Liite 2: Kulttuuria kaikille -palvelun henkilökunnan pitämät koulutukset, esitelmät ja puheenvuorot

Ahmed Al-Nawas esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Työpajan ohjaaminen 29.1.2015 Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon lehtoreille yhdessä Outi Salonlahden kanssa, Hotel Presidentti, Helsinki
- Koulutuksen fasilitointi koulutuksessa ”Uudet yleisöt, uudet mahdollisuudet – kulttuurisesti moninainen Espoo”, 23.4.2015, Näyttelykeskus Weegee, Espoo. Työpaja järjestetty yhteistyössä Helinä Rautavaara museon ja Espoon kaupungin tulosityksikön kanssa.
- Paneelikeskustelija Kulttuurin Kaukametsä -seminaarissa, 4.9.2015, opetus- ja kulttuuriministeriö, Kajaani.
- Koulutus ja työpaja ”Saavutettavuus museotoiminnassa” yhdessä Outi Salonlahden kanssa Turun museokeskuksen henkilökunnalle 19.10.2015, Vanha Raatihuone, Turku
- Luento ja keskustelu ”Moninaisuus ja saavutettavuus yleisötyön johtamisessa” yhdessä Sari Salovaaran kanssa Aalto yliopiston Yleisötyön johtamiskoulutuksessa 29.10.2015, Helsinki

Mira Haataja esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Osuus Aura Linnapuomin pitämästä esitelmästä ”Kaikille kulttuuria!”, Helsingin kulttuurikeskuksen teematiistai 28.4.2015, Helsinki
- Esittelypöytä ”Kaikukortti – a pilot project for making culture more accessible for all”, Conference on Culture and Accessibility 12.11, Arcada, Helsinki.
- Työpajan ohjaaja, Esteetöntä, totta kai! -seminaari 28.10., Arkkitehtuurin laitos, Aalto-yliopisto, Espoo

Outi Korhonen esiintyi Kulttuuria kaikille -palvelun edustajana seuraavassa tilaisuudessa:

- Esitelmä muunkielisten kirjailijoiden asemasta kertovasta raportista, Kulttuurin Kaukametsä -seminaari 4.9.2015, opetus- ja kulttuuriministeriö, Kajaani

Aura Linnapuomi esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Esitelmä "Kulttuuripassin pilotointihanke ja kulttuuripassin jatkohanke", Terveystta kulttuurista -verkoston kokous 9.2.2015, Helsinki
- Esitelmä "Accessibility of cultural festivals", Accessible Arts and Culture -seminaari 13.3.2015, Kulttuuriyhdistys Etku ry, Tampere
- Luento "Mitä on saavutettavuus?", Saavutettavaa lastenkulttuuria -foorumi 16.4.2015, Tanssiteatteri Hurjaruuth, Helsinki
- Esitelmä "Kaikille kulttuuria!", Helsingin kulttuurikeskuksen teematiistai 28.4.2015, Helsinki.
- Kommenttipuheenvuoro "Estetiikka ja taide osana ihmisyyttä", Taidetarjotin II 25.5., Myrskynsilmä ry ja Helsingin Seniorisäätiö, Helsinki
- Esitelmä "Kaikukortti toimii Espoossa", Kulttuurin Kaukametsä -seminaari 4.9.2015, opetus- ja kulttuuriministeriö, Kajaani
- Hanke-esittely-poster "Kulttuuripassin pilotointi- ja jatkohanke", Panosta hyvinvointiin – se kannattaa! -seminaarin aulanäyttely 9.10.2015, Kuntamarkkinat, Kuntaliitto, Helsinki.
- Esitelmä "Kokemuksia kulttuuripassin pilotointihankkeesta", Kuntaliiton sivistystoimen toimialajohtajien verkoston kokous 24.9.2015, Helsinki
- Esitelmä "Kaikukortti in a nutshell", Nance as a tool for learning -seminaari 1.10.2015, Tanssiteatteri Glims & Gloms ja NOBA Nordic-Baltic Dance Network for Young Audiences, Espoo
- Luento "Kulttuuria kaikille aisteille", Esteetöntä, totta kai! -seminaari 28.10.2015, Arkkitehtuurin laitos, Aalto-yliopisto, Espoo
- Työpajan ohjaaminen "Kulttuuria kaikille!", MUSIIKKI LÄHENTÄÄ! -Yleisötyön teemapäivä, II Valtakunnalliset musiikkikasvatuspäivät 11.11.2015, Suomen Musiikkikasvatusseura Fisme ry, Helsinki
- Alustus "Normikriittisyydestä", Helsingin kaupunginmuseon aamukahvitilaisuus 20.11.2015, Helsinki
- Pyöreän pöydän keskustelutilaisuus: "Ympäristöluotsitoiminnan jalkauttaminen ja toiminnan laajentaminen" 6.11.2015, Maaseudun sivistysliitto, Helsinki.
- Esittelypöytä "Kaikukortti – a pilot project for making culture more accessible for all", Conference on Culture and Accessibility 12.11.2015, Arcada, Helsinki.

Rita Paqvalén esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Luento ja työpajan fasilitointi "Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus toiminnan lähtökohtana" yhdessä Outi Salonlahden kanssa Koneen säätiön henkilökunnalle, 16.1.2015, Saaren kartano, Mynämäki.

- Työpajan ohjaaminen Espoon kirjaston henkilökunnalle: ”Kirjasto sateenkaarevammaksi”, Sellon kirjasto 10.2.2015, kouluttajana Rita Paqvalén ja kirjureina Ahmed Al-Nawas & Outi Salonlahti. Työpaja järjestettiin yhteistyössä HeSetan ja Espoon kirjaston kanssa.
- Paneelikeskustelun moderaattori tilaisuudessa ”Litteraturens gränser”, Mariehamns litteraturdag 21.3.2015, paneelissa mukana Solveig Arle, Arkan Asaad, Rita Paqvalén ja Henrika Andersson.
- Asiantuntijakeskustelu ”Aineettoman kulttuuriperinnön asiantuntijakeskustelu”, Museovirasto 25.3.2015.
- Pientyöryhmäkeskustelun ohjaaminen koulutuksessa ”Uudet yleisöt, uudet mahdollisuudet – kulttuurisesti moninainen Espoo”, Näyttelykeskus WeeGee, Espoo 23.4.2015. Työpaja järjestetty yhteistyössä Helinä Rautavaara museon ja Espoon kaupungin tulosityksikön kanssa.
- Koulutukset Espoon kaupunginkirjaston henkilökunnalle Entressen kirjastossa: ”Miten edistää sateenkaarisisensitiivisyyttä” 25.5.2015 (päävastuu HeSeta, fasilitaattorina/kirjurina Rita Paqvalén) ja Kirjasto sateenkaarevammaksi: Sisällöt ja aineistot 1.6.2015 (päävastuu Kulttuuria kaikille -palvelu, luennoitsijana Rita Paqvalén, fasilitaattorina/kirjurina Outi Salonlahti & Ahmed Al-Nawas). Koulutukset järjestetty yhteistyössä HeSetan ja Espoon kirjaston kanssa.
- Paneelikeskustelun moderaattori tilaisuudessa ”Sateenkaarevaa Espoota rakentamassa kulttuurin keinoin”, Sellon kirjasto 23.6.2015 (osana Helsinki Pride -tapahtumaa).
- Paneelikeskustelun moderaattori, Kulttuurin Kaukametsä -seminaari 4.9., opetus- ja kulttuuriministeriö, Kajaani.
- Esitelmä: ”För vem skapar du kultur? Om tillgänglighet och jämlikhet på kulturfältet”, Turun kulttuuritoimijoiden koulutuspäivä (teema: Medskapande och tillgänglighet), Kurala bybacke 18.9.2015.
- Osallistuminen asiantuntijana asiantuntijatyöpajaan ”Aineettoman kulttuuriperinnön viestintätyöpaja”, Museovirasto, 1.10.2015.
- Paneelikeskustelun moderaattori ”Kultur för alla barn”-seminaarissa, Kulturhuset Karelia, Tammisaari 6.10.2015
- Esitelmä: ”För vem skapar jag kulturtjänster? Verktyg för en normkritisk kulturtjänsteman”, (Kultursekreterarkonferens 2015: Mer eller mindre? Kulturens plats i framtidens kommuner), Vantaa 8.10.2015.
- Asiantuntijatyöpaja: ”Uudenmaan kulttuuristrategia”, 8.10.2015, Uudenmaan liitto /Pasila, Helsinki.
- Paneelikeskustelun moderaattori tilaisuudessa ”Det queera biblioteket”, Helsingin Arbiksen kirjasto 14.10.2015.

- Paneelikeskustelun moderaattori tilaisuudessa "Lättiläst på det litterära fältet", Helsingin kirjamesut 23.10.2015.
- Pyöreän pöydän keskustelutilaisuus: "Ympäristöluotsitoiminnan jalkauttaminen ja toiminnan laajentaminen", Maaseudun sivistysliitto 6.11.2015.
- Pienryhmäkeskustelun ohjaaja seminaarissa "Vem handlar det om? Ett seminarium om minoriteter och mångfald i teaterns konstnärliga och strategiska processer", Svenska teatern 14.12.2015.

Outi Salonlahti esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Luento ja työpajan fasilitointi "Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus toiminnan lähtökohtana" yhdessä Rita Paqvalénin kanssa Koneen säätiön henkilökunnalle, 16.1.2015, Saaren kartano, Mynämäki
- Luento "Yhdenvertaista kulttuuria?" Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon "Taiteen soveltava käyttö" -opintojakso, 21.1.2015, HUMAK Kauniainen, sekä livelähetys Jyväskylän kampukselle
- Työpaja 29.1.2015 Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon lehtoreille yhdessä Ahmed Al-Nawasin kanssa, Hotel Presidentti, Helsinki
- Luento "Kohti yhdenvertaista kulttuuria" Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry:n kevätseminaari, 18.4.2015, Business Meeting Park, Helsinki
- Luento "Kaikkien tapahtuma – Saavutettavuus festivaalitoiminnan valttina" yhdessä Raisa Niemen kanssa, Finland Festivalin kevätseminaari, 20.4.2015, Botta, Helsinki
- Luento "Mitä on saavutettavuus?" sekä työpajan fasilitointi Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikön koulutuksessa "Uudet yleisöt, uudet mahdollisuudet – kulttuurisesti moninainen Espoo", 23.4.2015, Näyttelykeskus Weegee, Espoo. Työpaja järjestetty yhteistyössä Helinä Rautavaara museon ja Espoon kaupungin tulosityksikön kanssa.
- Työpajan fasilitointi osana Kirjasto sateenkaarevammaksi: Sisällöt ja aineistot -koulutusta yhdessä Rita Paqvalénin kanssa, Espoon kaupunginkirjaston henkilöstökoulutus, 1.6.2015, Entressen kirjasto, Espoo
- Puhe näyttelyn "Kaikilla aisteilla! Pienoisveistoksia ja muotokuvia Y. A. Jäntin kokoelmasta avajaisissa 11.9.2015, Tikanojan taidekoti, Vaasa
- Luento "Tillgänglighetens ABC för barnkulturen", Kultur för alla barn -seminaari 6.10.2015, Kulturhuset Karelia, Tammisaari
- Koulutus ja työpaja "Saavutettavuus museotoiminnassa", koulutus yhdessä Ahmed Al-Nawasin kanssa Turun museokeskuksen henkilökunnalle 19.10.2015, Vanha Raatihuone, Turku

- Esitelmä "Accessibility to culture, an overview from Finland", ja paneelikeskustelija "What can we learn from each other?", Conference on Culture and Accessibility 12.11.2015, Arcada, Helsinki
- Pienryhmäkeskustelun ohjaaja seminaarissa "Vem handlar det om? Ett seminarium om minoriteter och mångfald i teaterns konstnärliga och strategiska processer" 14.12.2015, Svenska Teatern, Helsinki

Sari Salovaara esiintyi seuraavissa tilaisuuksissa:

- Alustus "Palvelujen saavutettavuus", Esteettömyyskeskuksen Esteettömyystreffit, 6.5.2015, Helsinki
- Johdanto ja puheenjohtajuus "Residenssejä mutta kenelle". Kulttuurikaikille -palvelun ja Kulttuuriyhdistys Suomen EUCREAn seminaari ja keskustelutilaisuus Cross Over -festivaalilla 4.6.2015, Kaapelitehdas, Helsinki.
- Luento "Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus kulttuuripalveluissa", Turun taideakatemia Luova tuottaja -koulutus 1.9.2015, Turku.
- Työpajan asiantuntijajäsenyys tapahtumassa ID Helsinki 2016 – Julkiset tilat, toimistot ja työympäristöt/Avaavan esteettömyystyöpä 8.9.2015, Helsinki
- Luento "Vammaiskulttuuri ja kulttuuripolitiikka", kurssi Kohteista tekijöiksi: Vammaispolitiikka tutuksi, järjestäjät Kynnys ry:n toiminnanjohtaja Kalle Könkkölä yhdessä Vihreät vaivaiset ry:n ja Opintokeskus Vision kanssa, 12.9.2015, Helsinki
- Luento "Accessibility and Equality in Museum Work" Aalto-yliopiston museopedagogiikan kurssi 1.10.2015, Helsinki
- Luento ja keskustelu "Moninaisuus ja saavutettavuus yleisötyön johtamisessa" yhdessä Ahmed Al-Nawasin kanssa Aalto yliopiston Yleisötyön johtamiskoulutuksessa, 29.10.2015, Helsinki
- Puheenvuoro "Mitä rajoja haluaisit seuraavaksi poistaa?" Suomen vammaispoliittisen ohjelman VAMPO-seurannan innofoorumissa Ei mitään rajaa! – kulttuurin ja liikunnan esteettömyys ja saavutettavuus 29.10.2015, Helsinki
- Luento "Suunnittelun tuskaa - Miten tehdä kaikille toimivaa ja moninaisuutta kunnioittavaa näyttelytarjontaa?", Suomen museoliiton Näyttelycafé 4.11.2015 Hämeenlinna.
- Paneelikeskustelija "What can we learn from each other?", Conference on Culture and Accessibility 12.11.2015, Arcada, Helsinki
- Luento "Kulttuurikohteiden kartoituksen erityispiirteitä", ESKEn kartoittajakoulutus 16.11.2015, Helsinki

- Luento "Miten tehdä kaikille toimivaa ja moninaisuutta kunnioittavaa taidekasvatustyötä?", Aalto-yliopisto 19.11.2015, Helsinki

Liite 3 a Missä mennään Kaikukortti? -tilaisuus

Missä mennään Kaikukortti? -tilaisuus 27.5. Ateneum-salissa

9.00–9.30	Ilmoittautuminen ja aamukahvi
9.30	Tervetuloa
9.40–10.00	Kulttuuripassin pilotointihankkeen ja - jatkohankkeen esittely
10.00–10.20	Sukellus pilotointihankkeen käytäntöön
10.30	Jakaantuminen pienryhmäkeskusteluihin
11.00	Tauko
11.15–12.15	Ryhätöiden purku ja keskustelu
12.15	Loppusanat
12.30	Tilaisuus päättyy

Liite 3 b Kultur för alla barn

Kultur för alla barn

Plats: Kulturhuset Karelia, Skillnadsgatan 11, Ekenäs

Tid: 6.10.2015, kl. 14.30–17.00

Välkommen att delta i ett miniseminarium kring barns rätt till kultur!

Enligt FNs deklaration för mänskliga rättigheter bör alla barn ha rätt att delta i kulturell och konstnärlig verksamhet på lika villkor, men hur ser det ut i praktiken? Hur tillgänglig är barnkulturen i Raseborg och vilka är behoven? Hur kan vi tillsammans skapa ett kulturfält som är öppet för alla barn oberoende av till exempel funktionsnedsättning eller språk? På seminariet ges konkreta redskap för och exempel på hur kulturaktörer kan göra barnkulturen tillgänglig.

Program

14.30–15.00 *Kaffe*

15.00–15.15 *Inledningsord*, **Rita Paqvalén**, Kultur för alla & **Nina Hanson**, Kulturhuset Karelia

15.15–15.30 *Tillgänglighetens ABC för barnkulturen*, **Outi Salonlahti**, Kultur för alla

15.30–15.45 *Hur göra barnkultur tillgänglig?*, **Sanna Huldén**, Luckan r.f.

15.45–16.00 *Bensträckare*

16.00–16.15 Case I: *Tillgänglighet och barnkultur i Raseborg*, **Annette Ström**, Luckan i Raseborg

16.15–16.30 Case II: *Luckans tillgänglighetsarbete*, **Zusan Söderström**, Luckan r.f.

16.30–17.00 *Gemensam slutdiskussion*, Diskussionsledare **Rita Paqvalén**

Arrangörer: Kultur för alla i samarbete med Kulturhuset Karelia, Luckan r.f. & Luckan i Raseborg

Liite 3 c Ei mitään rajaa! – kulttuurin ja liikunnan esteettömyys ja saavutettavuus

Päivä: torstai 29.10.2015

Aika: 12:00–16:00

Paikka: Opetus- ja kulttuuriministeriön kokoushuone Jukola, Meritullinkatu 1, Helsinki

Suomen vammaispoliittisen ohjelman VAMPO -seurannan innofoorumi

Seminaarin lähtökohtana on Vammaispoliittisen ohjelman VAMPO:n 2010–2015 kulttuuria ja vapaa-aikaa koskevien toimenpiteiden toteuttamisen ja seurannan raportointi. Tavoitteena on tehdä VAMPO:n tavoitteita ja toteutumaa tunnetuksi ja lisätä eri toimijoiden yhteistyymmärrystä asiasta. Innofoorumi antaa ajankohtaisen kuvan tilanteesta syksyllä 2015 sekä ideoita ja työvälineitä esteettömyyteen ja saavutettavuuden edistämiseen. Päivä on maksuton.

Tilaisuudessa on yleistulkkaus viittomakielelle ja kirjoitustulkkaus.
Esteetön sisäänkäynti rakennukseen on sisäpihan kautta.

Ohjelma

Innofoorumin puheenjohtajana Merja Heikkonen

12.00-12.20 Merja Heikkonen, STM/VANE, pääsihteeri: Kulttuuri ja liikunta VAMPO-ohjelmassa
12.20-12.45 Anita Lehikoinen, OKM, kansliapäällikkö: Mitä on tehty ja miten on edetty?
12.20-12.45 Esko Ranto, OKM, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osaston ylijohtaja: Mitä on tehty ja miten on edetty?
12.45-13.00 Mauri Peltovuori, OKM, ylitarkastaja
13.00-13.15 Katja Saarinen, Suomen Paralympiakomitean kehittämisspäällikkö: Urheilu on jokaisen oikeus
13.15-13.30 Aija Saari, Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:n tutkimuspäällikkö: Onko liikkumaan pääsy mutkattomampaa, entä lisääntyikö urheilun yhdenvertaisuus?
13.30-13.50 keskustelua, kysymyksiä puheenjohtajalta ja yleisöltä puhujille
13.50-14.20 Kahvitauko
14.20-14.35 Jyri Pulkkinen, TEAK opetusteatterin johtaja: Taidealalle kouluttautuminen
14.35-14.50 Silva Belghiti: Esteettömyys näyttelijän työssä
14.50-15.05 kommenttipuheenvuoro Nikolai Klix
15.05-15.25 keskustelua, kysymyksiä puheenjohtajalta ja yleisöltä puhujille

Tulevaisuus: Mitä rajoja haluaisit seuraavaksi poistaa?

15.25-15.30 hallinnon edustaja
15.30-15.35 Kaarisillan edustaja
15.35-15.45 Sari Salovaara, Kulttuuria kaikille -palvelu

Runoesitys

15.45-16.00 Sanni Purhonen esittää runojaan

Liite 3 d Conference on Culture and Accessibility

Welcome to a conference on culture and accessibility in Helsinki November 12

Funka together with Arcada University of Applied Sciences and Culture for All Service arrange a joint conference in Helsinki, Finland, on November 12. If you are working in the field of culture or accessibility, this is the place to go!

With financial support from the Swedish-Finnish Cultural Foundation, we are happy to invite you to the first conference focusing on culture and accessibility in Sweden and Finland. The scope of the event includes examples and discussions from museums, libraries and performing arts from both countries, as well as an exhibition.

Programme

8.30-9.30 Coffee and registration / Morgonkaffe och anmälan

9.30-9.40 Opening words and practical information / Välkommen och praktisk information

Camilla Wikström-Grotell, Vice rector, Prefect, Arcada University of Applied Science

9.40-10.20 Accessibility to culture, an overview from Sweden / Tillgänglighet till kultur, en överblick från Sverige

In Sweden, the authority of culture, Kulturrådet, is requiring cultural institutions to have accessible websites. Otherwise, the government funding can be in danger. Funka has audited all regional institutions in Sweden and the result is depressing.

Susanna Laurin, CEO, Funka

10.20-11.00 Accessibility to culture, an overview from Finland / Tillgänglighet till kultur, en överblick från Finland

How is accessibility of culture defined in Finland? What kind of good practices there are? What are the means of the cultural administration to direct cultural institutions to be more equal? How accessible is the culture field in Finland?

Outi Salolahti, Planner, Culture for All

11.00-11.30 Break with a dance performance from DanceAbility Finland/ Bensträckare med dansupervisning av DanceAbility Finland

11.30-12.00 Panel – what can we learn from each other? / Panel - vad kan vi lära av varandra?

Based on the situations in our countries, could we increase accessibility through cooperation? What is needed to move forward, regulations, awareness, money or something else?

Panelists:

- Outi Salolahti, Planner, Culture for All
- Sari Salovaara, Senior Specialist, Culture for All

- Susanna Laurin, CEO, Funka
- Andreas Cederbom, Head of Analysis, Funka

Moderator: Elisabeth Öhman, Lecturer in Culture Production, Arcada, University of Applied Sciences

12.00-12.45 Accessible information on site; audioguides, apps and tactile objects / Tillgänglig information på plats; audioguidar, appar och taktila objekt

A part from being able to access the culture physically, you also need information, orientation and support on site. This is true for all of us, but how can this be done in the most accessible way, without being extremely expensive?

Andreas Cederbom, Head of Analysis, Funka

12.45-13.00 Creative solutions for accessible culture and welcome to the exhibition

Timo Heiskala, CEO, Evantia Group

13.00-14.15 Lunch, networking and a small exhibition / Lunch, nätverkande och liten utställning

- Versotek- The Future Made in 3D, Rauno Huttunen, Head of Operations
- 'Kaikukortti', a pilot project for making culture more accessible for all, Aura Linnapuomi, Project Manager, Culture for All
- Funka presents Tactile Catalogues with talking pen from Touch Graphics
- OnSpotStory Creative apps for museums
- Evantia Group, solutions and aids for communication, especially for people with speech impairment
- Guidio, Free curated content to guide you through museums and tourist sides
- DoGood, applications that improve accessibility to stage and screen for people with hearing and visual disabilities, and for people who need foreign language support

14.15-14.45 Inspiring examples from the network for access at the theatre

Yvonne Heins and Sanna Huldén, The DuvTeatern Theatre Company

14.45-15.30 An Accessible Library – how does it work? / Det nya biblioteket – hur funkar det?

An introduction to Finnish accessibility guidelines for public libraries. What is an accessible library? How can public libraries serve all citizens equally despite disabilities, special needs or minority group status? An introduction to new accessibility guidelines for public libraries which will be published in the spring 2016.

Kirsi Yläne, project manager, Celia Library

15.30-16.00 Summary and closing session / Sammanfattning av dagen och avslutning

Round-up and lessons learnt from the day.

Ira Jeglinsky, Senior lecturer, Arcada University of Applied Sciences

Liite 3 e Vem handlar det om? Ett seminarium om minoriteter och mångfald i teaterns konstnärliga och strategiska processer

Nätverket för tillgänglighet på teatern och projektet **Notera!** välkomnar Dig till

Vem handlar det om?

Ett seminarium om minoriteter och mångfald
i teaterns konstnärliga och strategiska processer

Måndag 14 december kl. 9.30–15 på Svenska Teaterns NICKEN-scen

PROGRAM

9.00	Kaffe och registrering
9.30	Introduktion till dagen
9.45	Teflontest och diskussion
10.30	David Kozma Frilansande skådespelare och regissör samt konstnärlig ledare för European theatre collective (Rumänien/Finland)
11.15	Mikaela Hasán Frilansande regissör samt konstnärlig ledare för DuvTeatern (Finland)
12.00	Lunch i publikfoajén
12.45	Johan Bössman Teaterchef och konstnärlig ledare för Teater De Vill (Sverige)
13.45	Normkreativ produktionsplanering
14.30	Diskussion
15.00	Seminariet avslutas

Seminariets huvudspråk är svenska men man är välkommen att använda även finska och engelska.
Översättning ordnas vid behov.